

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/88/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4312216588
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2014:4312216588.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Pribulu a sudcov JUDr. Borisa Minksa a JUDr. Renáty Pátrovičovej v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpený Advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, v mene ktorej koná advokát a konateľ Doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., proti žalovanému: Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti SR, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 16. septembra 2013 č. k. 12C/90/2013-40, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.
Žalovanému nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Nitra (súd prvého stupňa v zmysle § 9 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, ďalej len „OSP“) rozsudkom zo dňa 16. 09. 2013 č. k. 12C/90/2013-40 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) zamietol návrh (správne žalobu, lat. actio) a odporcovi (správne žalovanému) nepriznal náhradu trov konania. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že navrhovateľ (správne žalobca) sa žalobou doručenu dňa 28. 09. 2012 prostredníctvom svojho právneho zástupcu domáhal od žalovaného zaplataenia majetkovej škody vo výške 175 eur a nemajetkovej ujmy vo výške 1.051,08 eura. Svoj návrh odôvodnil tým, že Okresný súd Levice ako exekučný súd nerozhodol o návrhu na zmenu exekútora v zákonom stanovenom čase. Vec bola vedená exekútorom pod exekučným číslom EX 37/2004. Z dôvodu nesprávneho úradného postupu exekučného súdu mu vznikla majetková škoda vo výške 175 eur predstavujúca náhradu účelne vynaložených nákladov vo veci správy a vymáhania pohľadávky v čase omeškania a to 70 eur na správu pohľadávky prostredníctvom pracovných výkonov zamestnanca pomocou informačného systému, 40 eur na udržiavanie a správu informačného systému, 50 eur na administratívnu prácu, poštovné, telekomunikačné výdavky, 15 eur na poštovné a ostatné administratívne výdavky. Nemajetkovú ujmu vyčíslil na 1.051,08 eura za 595 dní bezdôvodnej nečinnosti súdu, pričom vychádzal z výpočtu 55,32 eur za 1 mesiac omeškania s poukazom na nálezy Ústavného súdu; nárok na náhradu nemajetkovej ujmy odôvodnil tým, že došlo k porušeniu jeho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, považuje ju za spravodlivú satisfakciu.

Súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že exekúcia bola u exekútora vedená pod sp. zn. EX 37/2004 a bola vedená voči povinnej Eve Suhajovej, nar. 28. 06. 1950. Oprávnený podal návrh na zmenu súdneho exekútora, ktorý bol exekučnému súdu doručený dňa 25. 05. 2009, exekútor doručil súdu vyčíslené trovy exekúcie dňa 13. 09. 2010. Okresný súd Levice rozhodol uznesením zo dňa 05. 01. 2011 tak, že žiadosť oprávneného na zmenu exekútora zamietol, zároveň exekúciu zastavil. Proti uvedenému rozhodnutiu podal oprávnený odvolanie, Krajský súd v Nitre napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Návrh na zmenu súdneho exekútora bol exekučnému súdu doručený dňa 25. 05. 2009. Zákonná lehota na rozhodnutie je 30 dní, teda uplynula dňom 25. 06. 2009, exekučný súd rozhodol dňa 05. 01. 2011, po roku a 7 mesiacoch od podania návrhu a po 4 mesiacoch od doručenia vyčíslených trov pôvodného exekútora.

Žalovaný sa k podanému návrhu vyjadril písomne, žiadal návrh zamietnuť, návrh považoval za zmätočný, celú dôkaznú povinnosť žalobca prenáša na súd, nie je jasný ani titul nároku na náhrady škody. Všeobecný súd v konaní o náhradu škody nie je oprávnený posudzovať prieťahy v konaní. Mal za to, že návrh je uplatnený na súde predčasne, keďže ešte neuplynula lehota 6 mesiacov na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. Z praktického hľadiska je lehota na zmenu exekútora objektívne nedodržiateľná vzhľadom na úkony súdu spojené s týmto návrhom ako je doručenie návrhu pôvodnému exekútorovi, vyčíslenie trov pôvodného exekútora či zaslanie originálu spisu. Čo sa týka prieťahov v konaní poukazoval na § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. a uviedol, že žalobca vo vzťahu k predpokladom posúdenia existencie zbytočných prieťahov v zmysle citovaného ustanovenia svoje tvrdenie nepreukázal. Vzniesol námietku premlčania, pretože došlo k uplynutiu 30-dňovej lehoty od doručenia návrhu na zmenu súdneho exekútora pred dňom 23. 04. 2009, teda tri roky pred dňom, kedy boli žalovanému doručené prvé žiadosti o predbežné prerokovanie nároku. Namietal vyčíslenie materiálnej škody, mal za to, že požadovať paušálnu sumu je nesprávne a účelové. Je potrebné preukázať skutočnú škodu listinnými dôkazmi, čo žalobca nepreukázal. K nemajetkovej ujme uviedol, že poskytovanie finančného zadosťučinenia nie je automatické a podlieha podrobnému skúmaniu prípadu zo strany Ústavného súdu, pričom vznik nemajetkovej ujmy u právnických a fyzických osôb je odlišný, treba prihliadať aj na dobré mravy u poškodenej osoby. Vzhľadom na to, že išlo o spotrebiteľský vzťah, bolo na mieste podrobné skúmanie, pri vydávaní poverenia, vzhľadom na zvýšené riziko ohrozenia alebo porušenie práva spotrebiteľa. Z tohto pohľadu je návrh navrhovateľa v rozpore s dobrými mravmi, keď si požaduje náhradu škody od štátu, ktorá mala vzniknúť pri spornej a negatívne vnímanej podnikateľskej aktivite navrhovateľa. Vychádzajúc zo základnej charakteristiky príčinnej súvislosti ako priameho a bezprostredného vzťahu príčiny a následku, nemožno tvrdiť, že žalobcovi vznikla škoda postupom okresného súdu. Žalobca nepreukázal, že by v namietanom konaní došlo k nesprávnemu úradnému postupu, že by mu vznikla nemajetková ujma, či majetková škoda.

Z vykonaného dokazovania mal súd prvého stupňa za preukázané, že návrh žalobcu bol dostatočne špecifikovaný v zmysle § 43 O.s.p. a zákona č. 233/1995 Z. z. platného v čase podania návrhu, v petite návrhu žalobca uviedol čoho sa domáha, voči komu a z akého titulu. Nepredloženie dôkazov a neunesenie dôkazného bremena je dôvodom na prípadné zamietnutie návrhu, nie na odmietnutie podania. Návrh nebol predčasne podaný, pretože súd vo veci rozhodol po uplynutí 6 mesiacov odo dňa prijatia žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. Žiadosť žalobcu o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody bola žalovanému doručená dňa 25. 05. 2012 a dňa 30. 05. 2012, táto skutočnosť medzi účastníkmi konania nebola sporná a súdu je známa z množstva obdobných prejednávanych vecí, jej znenie je totožné so znením podaného návrhu na súd. Návrh súd prvého stupňa nepovažoval za premlčaný, pretože návrh na zmenu exekútora bol podaný dňa 25. 05. 2009, navrhovateľ sa mohol o škode dozvedieť po 30 dňoch od doručenia návrhu na zmenu exekútora, teda 25. 06. 2009 a neuplynula lehota troch rokov do podania žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, ktorá bola podaná v máji 2012.

Žalobca sa domáhal náhrady škody a náhrady nemajetkovej ujmy z dôvodu nesprávneho úradného postupu súdu, ktorý videl v tom, že rozhodnutie o zmene exekútora nebolo vydané v zákonnej stanovenej 30- dňovej lehote. Súd v tomto prípade neskúmal či prišlo k prieťahom v konaní, pretože otázku, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantované v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, je kompetentný preskúmať Ústavný súd, ktorý ju v súlade so svojou ustálenou judikatúrou preskúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitost' veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Súdna konanie nie je kompetentný preskúmať súd v konaní o náhrade škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z., ale len Ústavný súd Slovenskej republiky na podklade ústavnej sťažnosti (resp. predseda súdu na podklade sťažnosti na prieťahy). Opačný výklad by znamenal, že by existovalo niekoľko orgánov, ktoré by boli oprávnené v tom istom čase preskúmať postup toho istého súdu z hľadiska vzniku zbytočných prieťahov.

Ak žalobca tvrdil, že mu vznikla škoda, mal by mať dôkazy, ktorými by ju preukázal a za daného stavu nie je zrejme ako mohol žalobca dospieť k výške ním tvrdenej škody, ním tvrdená majetková škoda nebola nijako preukázaná, nepreukázal žiadnym spôsobom zníženie svojho majetku, pričom dôkazné bremeno bolo na ňom. Žalobca svoje tvrdenia o škode v návrhu všeobecne popísané ničím nedokladoval. Určenie výšky škody v návrhu nie je dôkazom o vzniknutej škode. Súd prvého stupňa ďalej uviedol, že k

vzniku škody nedošlo, nestotožnil sa s názorom, že možno priamo porovnávať nemajetkovú ujmu za nedodržanie zákonnej lehoty na vydanie rozhodnutia a nárokom priznávaným Ústavným súdom SR za prieťahy v konaní. Nevidel dôvod, aby sa nemajetkovou ujmu a jej výškou škody vôbec zaoberal, keďže mal za to, že k vzniku škody ani nemajetkovej ujmy nedošlo, jednak žalobca ani vznik nemajetkovej ujmy nepreukázal, len formálne uviedol, že došlo k zániku jeho podnikateľských aktivít a jeho podnikateľských plánov, čo nebolo bližšie odôvodnené, ani preukázané.

Zistil, že o návrhu na zmenu exekútora bolo rozhodnuté po 1 roku a 7 mesiacoch od podania návrhu a 4 mesiacoch o doručenia vyčíslených trov, teda 30- dňová zákonná lehota dodržaná nebola. Vznik škody alebo nemajetkovej ujmy nezávisí automaticky len od zistenia nedodržania zákonnej či premeranej lehoty a nestačí len konštatovanie prekročenia 30 - dňovej lehoty, pretože podstatné sú aj ďalšie relevantné okolnosti prípadu, napr. súčinnosť exekútora, oprávneného a súd mohol vo veci rozhodnúť až po zaslaní požadovaných dokladov, za dôležité okolnosti súd považoval aj tú skutočnosť, že žalobca ako oprávnený sa v exekučných konaniach domáhal vymoženia svojich pohľadávok na základe rozhodnutí rozhodcovských súdov a z rozhodovacej činnosti súdu je známe, že sa jedná o veľký počet návrhov, ktoré nie je možné fyzicky reálne vybaviť v zákonom stanovenej lehote v každom jednom prípade. Navyše v priebehu exekúcie, aj keď je podaný návrh na zmenu exekútora, ku žiadnej škode nemôže dôjsť a žalobca vznik škody ani nepreukázal, pretože pôvodný exekútor je podľa exekučného poriadku oprávnený a povinný vykonávať všetky úkony exekučného konania v prospech oprávneného až do právoplatného rozhodnutia exekučného súdu o jeho zmene. Žalobca v konaní neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal vznik škody, ani príčinnú súvislosť medzi nedodržaním lehoty na rozhodnutie o zmene exekútora a prípadnou škodou.

Rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 4 ods. 1 písm. a/ bod 1., § 9 ods. 1, 2 (uviedol znenie účinné do 31. 12. 2012, t.j. v čase rozhodovania o návrhu o zmene exekútora, i znenie účinné v súčasnosti od 01. 01. 2013), § 16 ods. 1, § 17 ods. 1, 2, 3 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, § 44 ods. 1, § 44 ods. 8, 9 Exekučného poriadku.

O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP tak, že žalovanému, ktorý mal vo veci úspech, nepriznal náhradu trov konania, keďže žiadne nešpecifikoval a žiadne mu nevznikli.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, odôvodniac ho tým, že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav, ako aj vytykal neúplne zistený skutkový stav veci, pretože súd prvého stupňa nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, a tiež bol toho názoru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. K dôvodom odvolania bližšie uviedol, že zásadne namieta skutočnosť, že súd rozhodol v merite veci na základe „inšpirácie“ novou právnou úpravou obsiahnutou v ustanovení § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. V právnom štáte a osobitne v spravodlivom súdnom konaní nebolo podľa neho možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenie zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Ak súd založil svoje rozhodnutie na takejto neprípustnej interpretácii, dopustil sa nesústreďeného postupu, ktorý má dôsledok v nesprávnom súdnom rozhodnutí a takéto rozhodnutie musí byť zrušené. Súd bol viazaný ustanovením § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom pred prijatím zák. č. 412/2012 Z. z. a nemohol interpretovať toto ustanovenie prostredníctvom ustanovenia § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. v znení zák. č. 412/2012 Z. z. Súd svojim rozhodnutím aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Okrem toho namietal, že súd vytvára konštrukciu, podľa ktorej je nárok žalobca na náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy anulovaný značnou nedôveryhodnosťou údajov. Súd nemohol podľa neho založiť odôvodnenie o zániku nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom na nedôveryhodnosti údajov. Žalobca nemal k dispozícii súdny spis exekučného súdu, a tak mohol niektoré skutočnosti len usudzovať a to podľa sekundárnych prejavov, ktoré mal v realite. Preto aj ako dôkaz označil exekučný spis a žiadal, aby boli použité v ňom obsiahnuté listiny. Samotná nedôveryhodnosť údajov nemohla nič zmeniť na fakte, že zo strany štátneho orgánu došlo k nesprávnemu úradnému postupu a to preto, že rozhodnutie nebolo vydané v zákonom stanovenej lehote. Ďalej namietal, že súd vôbec nevysvetlil, prečo zastal názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Mal za to, že právna neistota existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd však ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktoré bolo z hľadiska ochrany základného

práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Exekučný súd rozhodoval o udelení poverenia na vykonanie exekúcie, s čím nemal nič spoločné rozhodcovský súd. Právna istota ohľadom riadneho výkonu exekúcie nemohla byť odstránená rozhodnutím rozhodcovského súdu, ale len súdu exekučného. Okrem toho mal za to, že na zamietnutie znaleckého dokazovania nemal súd žiadne udržateľné dôvody. Bolo predsa zrejmé, že znalecké dokazovanie je na mieste nariadiť tam, kde je výšku škody nutné určiť s použitím odborných znalostí, ktoré právna veda neposkytuje. Pred súdom uviedol, že zadal vypracovanie znaleckého posudku, a teda predložil znaleckému ústavu dôkazy o ekonomickej podstate veci. Keďže výsledok znaleckého dokazovania mal tvoriť jeden zo základov pre rozhodnutie všeobecného súdu vo veci samej, súd založil svoje rozhodnutie na nedostatočne zistenom skutkovom stave. V poslednej časti svojho odvolania vytýkal, že súdu neprislúcha polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Súd mal podľa neho aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda boli neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nebolo možné založiť meritórne rozhodnutie. Navyše, súd svojimi úvahami úplne negoval doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, ktorá bola základom štandardu ochrany základných práv v Európe, teda aj práva na spravodlivý súdny proces a osobitne práva na prerokovanie veci v primeranom čase. Štrasburský súd opakovane uviedol, že zodpovednosť štátu za prietahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory. Štrasburský súd tiež uviedol, že dohovor zaväzuje zmluvné štáty, aby organizovali svoj právny poriadok takým spôsobom, aby vyhovel požiadavkám článku 6 ods. 1, zahrňujúc aj právo na rozhodnutie veci v primeranej lehote. S poukazom na uvedenú argumentáciu a vytknuté procesné chyby žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku - ďalej OSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 OSP), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 OSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 OSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 OSP) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. a/, c/ a f/ OSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu (§ 156 ods. 3 v spojení s § 211 ods. 2 OSP) a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň ako sa vyvesil na úradnej tabuli (§ 21 ods. 2 vyhl. č. 543/2005 Z. z.) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, keďže napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 219 OSP.

Podľa § 219 ods. 1 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 OSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Žalobca sa podaným návrhom domáhal od žalovaného náhrady majetkovej škody v sume 175 eur ako majetkovej škody a z titulu nemajetkovej ujmy v sume 1.051,08 eura, ktorá mu mala vzniknúť nesprávnym úradným postupom súdu, v dôsledku nevydania rozhodnutia o návrhu na zmenu exekútora v zákonom stanovenej lehote, resp. v primeranom čase a bez zbytočných prietahov a vykonaním úradného postupu bez splnenia zákonných podmienok v exekučnom konaní vedenom Okresným súdom Levice pod sp. zn. 9Er/626/2004. Majetková škoda podľa žalobcu predstavuje účelne vynaložené náklady spojené s jeho činnosťou uskutočňovanou vo veci správy a udržateľnosti pohľadávky v období, ktoré zbytočne uplynulo medzi doručením návrhu na zmenu exekútora a rozhodnutím o ňom. Uvádzal, že vynaložil v tomto období na správu pohľadávky prostredníctvom pracovných výkonov zamestnancov pomocou informačného systému sumu 70,- eur, na udržiavanie a správu informačného systému sumu 40,- eur, na administráciu listín a komunikáciu s pôvodným súdnym exekútorom sumu 50,- eur a na administratívne spracovanie textov urgencií adresovaných exekučnému súdu na publikačné výdaje spojené s vyhotovením urgencií adresovaných exekučnému súdu, na poštovné a telekomunikačné výdaje spojené s urgovaním a kontrolou stavu konania na exekučnom súde sumu 15,- eur, spolu sumu 175 eur. Nemajetkovú ujmu požadoval ako primeranú náhradu za vnútorné zásahy do spoločnosti, ovplyvňovanie podnikateľského plánovania a rozhodovania, za porušenie jeho práv, stratu legitímnych očakávaní, že nastane v zákonom čase stav predpokladaný zákonom, stratu dôvery v právo a v spravodlivé riešenie veci a vyvolanie rizík ohrozujúcich konečné vymoženie pohľadávky, pričom pri výpočte vychádzal z alikvotného pomeru 55,32 eura za každý mesiac omeškania v činnosti exekučného súdu a to na základe aplikácie doktríny ústavného súdu.

Exekučné konanie bolo na exekučnom Okresnom súde Levice vedené pod sp. zn. 9Er/626/2004 a z obsahu tohto spisu vyplýva, že na základe návrhu oprávneného podaného dňa 13. 10. 2004 Okresný súd Levice dňa 12. 01. 2005 poveril súdneho exekútora Mgr. Katarínu Baňarovú, so sídlom Exekútorského úradu Dunajská Streda, Kukučínova 1211/17, na vymoženie istiny 6.152,- Sk s príslušenstvom. Dňa 25. 05. 2009 doručil oprávnený súdu návrh na zmenu exekútora a žiadal, aby súd poveril vykonaním exekúcie súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého. Listom zo dňa 30. 07. 2010 požiadal exekučný súd súdneho exekútora o vyčíslenie trov exekúcie. Súd uznesením č. k. 9Er/626/2004-36 zo dňa 05. 01. 2011 zamietol návrh oprávneného na zmenu exekútora, exekúciu zastavil a uložil povinnosť oprávnenému zaplatiť trovy exekúcie. Voči uvedenému uzneseniu podal oprávnený odvolanie, Krajský súd Nitra uznesením zo dňa 27. 06. 2012 č. k. 25CoE/61/2012-50 uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Exekučné konanie tak nie je právoplatne skončené.

Odvolačný súd poukazuje na to, že odvolacie dôvody uvádzané v odvolaní skoro vôbec nekorešponujú s právnymi dôvodmi a skutkovými zisteniami, na ktorých je založený napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa. Žalobca podal množstvo návrhov s rovnakým predmetom konania, pričom vo všetkých konaniach podáva odvolania s totožným obsahom bez ohľadu na konkrétne okolnosti danej veci.

Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa tak hmotnoprávnu, ako aj procesnoprávnu oblasť. Odvolačný súd musí preto preskúmať zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté rozhodnutie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je však odvolačný súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania. Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu. Ustanovenie § 212 ods. 2 OSP vymedzuje výnimky, kedy odvolačný súd nie je viazaný rozsahom podaného odvolania. Ide o výnimky len vo vzťahu k rozsahu podaného odvolania, pričom dôvodmi podaného odvolania je odvolačný súd viazaný vždy.

Odvolačný súd sa pri posudzovaní danej veci preto zaoberal len námietkami žalobcu uvedenými v odvolaní a procesným postupom súdu prvého stupňa predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozsudku z hľadiska toho, či nedošlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Podľa § 3 ods. 1 písm. d/ zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení účinnom do 31. 12. 2012, teda v čase, kedy malo dôjsť k spôsobeniu škody (ďalej len citovaný zákon), štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 v znení do 31. 12. 2012, štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehoty, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa ods. 2, právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Podľa § 15 ods. 1 citovaného zákona nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

Podľa § 16 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. v znení do 31. 12. 2012, ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

Podľa ods. 2, každý je povinný bez zbytočného odkladu na požiadanie príslušného orgánu, ktorý koná v mene štátu, písomne oznámiť skutočnosti, ktoré majú význam pre predbežné prerokovanie nároku.

Podľa § 19 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. v znení do 31. 12. 2012, právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia.

Podľa ods. 2, najneskôr sa právo na náhradu škody premlčí za desať rokov odo dňa, keď bolo poškodenému doručené (oznámené) rozhodnutie, ktorým mu bola spôsobená škoda; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví alebo škodu spôsobenú rozhodnutím podľa § 7 a 8.

Podľa ods. 3, lehota neplynie počas predbežného prerokovania nároku podľa § 15 odo dňa podania žiadosti do skončenia prerokovania, najdlhšie však počas šiestich mesiacov.

Podľa § 44 ods. 6 EP v znení účinnom od 01. 03. 2004 do 31. 08. 2005, ak oprávnený požiada súd o zmenu exekútora a súd po vyjadrení exekútora žiadosti oprávneného vyhovie, vykonaním exekúcie poverí súd exekútora, ktorého navrhne oprávnený, a vec mu písomne postúpi. Účinky pôvodného návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie zostávajú zachované. Odmena pôvodného exekútora sa však vypočíta tak, ako keby došlo k zastaveniu exekúcie.

Podľa § 238 ods. 1 EP, konania začaté pred 1. septembrom 2005 sa dokončia podľa práva platného do 31. augusta 2005, ak odsek 2 neustanovuje inak.

Z hľadiska dikcie ust. § 9 ods. 1, 2 zák. č. 514/2003 Z. z. nemožno stotožňovať porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote a zbytočné prietahy v konaní, pričom ide o osobitné dôvody nesprávneho úradného postupu. Ak zákonodarca explicitne ustanovil, že za nesprávny úradný postup sa považuje porušenie orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, akýkoľvek extenzívny výklad by bol v rozpore s účelom zákona. Pokiaľ nebola dodržaná zákonná 30-dňová lehota na rozhodnutie o návrhu na zmenu exekútora (ak bola zákonom v danom období stanovená), takýto stav predstavuje nesprávny úradný postup súdu.

Nesprávny úradný postup však bez splnenia ostatných predpokladov - vzniku škody a danosti príčinnej súvislosti medzi vznikom škody a nesprávnym úradným postupom, nezakladá vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú výkonom verejnej moci.

Súd prvého stupňa nesprávne citoval ustanovenie § 44 ods. 8, 9 EP, teda § 44 EP upravujúce zmenu súdneho exekútora v znení účinnom od 01. 12. 2006. Keďže exekučné konanie začalo dňa 13. 10. 2004 (podaním návrhu na vykonanie exekúcie), s poukazom na ustanovenie § 238 ods. 1 je potrebné na celé konanie aplikovať Exekučný poriadok v znení účinnom v čase začatia exekučného konania. Nesprávne citovanie znenia § 44 EP však v konečnom dôsledku nemá vplyv na správnosť napadnutého rozsudku, ktorý je vo výroku vecne správny.

Zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov je osobitným zákonom upravujúcim zákonné predpoklady zodpovednosti štátu za škodu. Zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom je zodpovednosť objektívna bez zreteľa na zavinenie, ktorej sa nemožno zbaviť. Základnými predpokladmi vzniku tejto zodpovednosti je jednak v danej veci vytýkaný nesprávny úradný postup okresného súdu, ďalej existencia škody a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a škodou. Prvým a zároveň jedným z rozhodujúcich predpokladov zodpovednosti za škodu je práve nesprávny úradný postup pri výkone verejnej moci, kedy štát zodpovedá za podmienok ustanovených zákonom č. 514/2003 Z. z. za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci nesprávnym úradným postupom.

Keďže predpokladom vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom je súčasné - kumulatívne spojenie všetkých troch základných predpokladov, je zjavné, že bez zistenia prvého predpokladu - nesprávneho úradného postupu nie je už potom dôvodné skúmať existenciu vzniku škody, či nemajetkovej ujmy, resp. príčinnú súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Dôkazné bremeno na preukázanie splnenia týchto podmienok znáša poškodený a ak ich preukáže, štát sa svojej zodpovednosti zbaviť nemôže.

Nesprávnym úradným postupom môže byť akákoľvek činnosť spojená s výkonom právomoci určitého štátneho orgánu, ak pri tomto výkone alebo v súvislosti s ním dôjde k porušeniu pravidiel ustanovených právnymi normami.

Odvolačný súd sa stotožňuje s názorom súdu prvého stupňa, že v priebehu exekúcie v čase, keď je podaný návrh na zmenu exekútora k žiadnej škode nemôže dôjsť, keďže pôvodný exekútor má podľa zákona oprávnenie i povinnosť vykonávať úkony exekučného konania. Z dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa vyplýva, že súd prvého stupňa po podaní návrhu na zmenu súdneho exekútora vykonával úkony potrebné k rozhodnutiu o návrhu na zmenu súdneho exekútora a následne o zmene súdneho exekútora aj rozhodol, pričom tieto úkony vykonával v akceptovateľnej lehote. Podľa konštantnej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky pritom platí, že samotné nedodržanie zákonom stanovenej lehoty sa nepovažuje automaticky za porušenie základného práva účastníka konania, keďže je potrebné zohľadniť všetky okolnosti prípadu. Avšak v danom prípade podľa ustanovenia § 44 v znení účinnom v čase začatia exekúcie v danej veci, zmena súdneho exekútora

bola upravená v § 44 ods. 6 EP a v tom čase nebola určená lehota na rozhodnutie o návrhu na zmenu exekútora.

Samotné nedodržanie lehoty nemožno totiž vnímať izolovane, oddelene od ostatných okolností, ktoré majú vplyv na jej plynutie. Vychádzajúc z okolností daného prípadu odvolací súd dospel rovnako ako súd prvého stupňa k záveru, že návrh žalobcu je nedôvodný.

K aplikácii novej právnej úpravy § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. odvolací súd uvádza, že súd prvého stupňa v napadnutom rozhodnutí citoval ustanovenie § 9 ods. 2 v znení účinnom v čase začatia exekučného konania, teda v správnom znení, preto je táto námietka žalobcu nedôvodná. K odvolaciemu argumentu žalobcu o vyvrátení nároku navrhovateľa konštrukciou súdu o nedôveryhodnosti údajov žalobcu, uvedeného v návrhu, odvolací súd uvádza, že súd prvého stupňa zamietnutie nároku neodôvodnil nedôveryhodnosťou údajov žalobcu, pričom na rozhodnutie mal k dispozícii exekučný spis. K trvaní stavu právnej neistoty odvolací súd uvádza, že tým, že exekučný súd vykonával úkony smerujúce k rozhodnutiu o návrhu na zmenu súdneho exekútora, nemohlo dôjsť rozhodnutím súdu o návrhu žalobcu na zmenu súdneho exekútora v akceptovateľnej lehote ani k posunutiu trvania právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Súd v danej veci správne aplikoval platné právo a rozhodol v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, v súlade s právom na spravodlivý súdny proces a v súlade s právom na prerokovanie veci v primeranom čase. V konaní nebolo zistené, že by v exekučnej veci, od ktorej si žalobca svoj nárok uplatňuje, nebolo rozhodnuté v primeranom čase.

Vzhľadom k tomu, že v danej veci v čase začatia exekučného konania Exekučný poriadok nestanovil lehotu na rozhodnutie o návrhu na zmenu exekútora, nedošlo k nesprávnemu úradnému postupu v zmysle § 9 ods. 1 zák. č. 514/2002 Z. z., čím nebol naplnený základný predpoklad pre zodpovednosť žalovaného na náhradu škody a nemajetkovú ujmu, preto odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny vo výroku podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 OSP tak, že úspešnému žalovanému v odvolacom konaní náhradu trov tohto konania nepriznal, pretože si žiadne trovy odvolacieho konania neuplatnil a ani mu žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.